



GEREKÇE

Enerji sektörünün, özel tekellerin salt kar egemenliğinden çıkarıp yeniden kamusal bir düzenlemeye gitmek ve yenilenebilir kaynaklara dayalı, düşük karbon emisyonlu bir ekonomiye yönelerek, enerjide demokratik bir programı, sistematik bir denetimi gerçekleştirmeye çok ihtiyacı vardır.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın süregelen söylemlerinde ise, enerjide kamu varlığının sona erdirilmesine yönelik bir yol haritası belirlendiği görülmektedir. Kamu işletmesi olarak kurulan ve büyümesini sürdüren petrol dağıtım şirketi Türkiye Petrolleri Petrol Dağıtım A.Ş. (TPPD) özelleştirilmiştir. Türkiye Petrolleri'nin (TPAO) üretim, araştırma, sondaj gibi başlıca faaliyetlerinin de uluslararası şirketi (TPIC) üzerinden özel sektöre devri planlanmaktadır. Aynı şekilde, BOTAS'ın üçe bölünmesi ve depolama, satış ve iletim olmak üzere ayrıştırılması, yanı sıra depolama ve satış faaliyetlerinin de özelleştirilmesi öngörülmektedir. Elektrik dağıtımının tamamen özelleştirilmesiyle devlet dağıtımdan tümüyle elini çekmiştir. EÜAŞ santrallerinin çok büyük bölümünün özelleştirilmesiyle EÜAŞ'ın elektrik üretimindeki payı %17'ye düşmüştür. Özelleştirilmiş olan kamu varlıklarını satın alan özel şirketlerin büyük çoğunluğunun, bu Hükümet döneminde dikkat çekecek bir ivmeyle büyüyen şirketler olduğu da gözlenmektedir.

Burada aslolan, toplum çıkarını gözetmek olmalıdır. Bunu sağlayacak demokratik bir enerji programı için ise sektörde birbiriyle bağlantılı, tümleşik kaynak planlaması yapılması gerekmektedir. Bu şu anlama gelmektedir: enerji üretimi için gerekli olan kaynakların seçimi, enerji tüketim tandansının ölçülmesi, elde edilen enerjinin etkin ve verimli kullanımı, mümkün olduğunca çevreye duyarlı bir planlamanın yapılması, yatırımın yapılacağı yerde yaşayan canlıların habitatının ve insanların hak ve çıkarlarının korunması kıstasları gözönünde bulundurularak gerçekleştirilmelidir.

Petrol, doğal gaz, kömür, hidrolik, jeotermal, rüzgar, güneş, biyoyakıt gibi kaynaklardan yola çıkılarak Yenilenebilir Enerji Stratejisi ve Eylem Planı oluşturulmalı ve uygulanmalıdır. Ülke ölçeğinin yanı sıra, il ve bölge ölçeğinde de enerji kaynak, üretim, dağıtım planlaması yapılmalıdır.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın 2015-2019 dönemini kapsayan "Stratejik Plan"ında, yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının değerlendirilmesiyle ilgili olarak aşağıdaki 2019 hedefleri bulunmaktadır :

"Yerli kömüre dayalı elektrik üretiminin 60 milyar kWh'a çıkarılması "

" HES'lerin kurulu gücünün 32.000 MW'a çıkarılması "

" RES'lerin kurulu gücünün 10.000 MW'a çıkarılması "

" JES'lerin kurulu gücünün 700 MW'a çıkarılması "

" GES'lerin kurulu gücünün 3.000 MW'a çıkarılması "

" Biyokütleyle dayalı kurulu gücünün 700 MW'a çıkarılması "

Bu planda öngörülen yenilenebilir enerji kurulu güçlerine ulaşabilmek için; 2014 yılı sonundaki kurulu güç değerlerine göre 2019 yılında %65,4, 2023 yılında ise % 117,4 oranında artış olması gerekmektedir. Bu plana göre, 2023'de Türkiye kurulu gücünün % 49'unu yenilenebilir enerji kaynakları oluşturacaktır. Ancak EPDK'nın lisans verdiği ve yatırım sürecinde olan projelerin durumu ve lisanslama aşamasındaki santrallerin kaynak dağılımı da göz önüne alındığında, bu öngörülerin gerçekten çok uzak olduğu açıktır.



Planlamayı yeniden düşünmek ve uygulamak, ülke, bölge ve il ölçeğinde kaynakları sağlıklı bir şekilde belirlemek, enerji yatırımlarında ithalat faturasını arttıran, dışa bağımlılığı yoğunlaştıran doğal gaz ve ithal kömür yerine, stratejik ve kurumsal öncelik ve destekleri **yenilenebilir kaynaklara** vermek; yerli ve yenilenebilir kaynakları azami biçimde değerlendirmek gerekmektedir.

Büyümede enerji kullanımını azaltan, enerjiyi verimli kullanan, enerjiyi yerli ve yenilenebilir kaynaklarla, yurt içinde üretilen ekipmanlarla temin eden bir paradigmaya geçiş sağlanması şarttır.

Değerlendirilmeyi bekleyen yerli ve yenilenebilir enerji potansiyeli

Hidroelektrik	: 60-80 Milyar kWh
Rüzgar	: 100-120 Milyar kWh
Jeotermal	: 16 Milyar kWh
Güneş	: 400 Milyar kWh
Yerli Linyit	: 105-120 Milyar kWh
Biyogaz	: 35 Milyar kWh
TOPLAM	: 716-771 Milyar kWhs

Bütün bu potansiyele enerji verimliliğinden sağlanacak %25 k kapasite eklenmelidir.

Enerji üretiminde ağırlık; yerli, yeni ve esas olarak, "yenilenebilir enerji kaynaklarına" verilmelidir.

Yoğun enerji tüketen, eski teknolojiyi kullanan, çevre kirliliği yaratan sanayi sektörleri (çimento, seramik, ark ocak esaslı demir-çelik, tekstil gibi) yerine enerji tüketimi düşük, ithalat yerine yerli üretime dayalı, elektronik, bilgisayar donanım ve yazılımı, robotik, aviyonik, lazer, telekomünikasyon, gen mühendisliği, nano-teknolojiler gibi sektörlerin gelişimine ağırlık veren politika ve stratejilerin uygulanmasının, ülke ve toplum çıkarlarına uygunluğunun tartışılmasının, sanayileşmede de bu sektörlerin dikkate alınması gerektiğini düşünüyor; aynı şekilde dağıtım ve iletim şebekelerinin, ülkenin yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının değerlendirilmesine imkan verecek şekilde planlanması ve geliştirilmesi ve buna imkan verecek şebeke yatırımların yapılması için ortak akıl çerçevesinde konuyu değerlendirmek ve bir eylem planı oluşturabilmek adına bir Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini arz ederiz.

